

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 498

din 25 aprilie 2017

Prin raportul nr. 1691/IJ/309/DIP/8142/ST/2017, Inspekția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cererea de apărare a reputației profesionale a domnului Andrei Bodean, procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Constanța, în baza art.75 din Legea nr. 303/2004.

În motivarea cererii, s-a arătat că, prin afirmațiile prezentate publicului s-a adoptat o conduită în dezacord cu normele deontologiei jurnalistice, formulându-se concluzii denigratoare la adresa domnului Andrei Bodean, bazate pe speculații ori pe informații false, care consideră că prin conținutul articolului de presă onoarea și reputația profesională i-au fost grav afectate.

La data de 28 februarie 2017 a fost formulată o solicitare de către Direcția Națională Anticorupție, cu privire la apărarea independenței sistemului de justiție, aceasta având în vedere aceleași aspecte relatate de către procurorul Andrei Bodean, apreciindu-se că, prin articolul menționat mai sus se urmărește: decredibilizarea Direcției Naționale Anticorupție și a activității procurorilor și a sistemului judiciar în general, prin inducerea în opinia publică a ideii că activitatea procurorilor nu se desfășoară în limitele cadrului legal; acreditarea ideii că independența și imparțialitatea procurorilor este influențată de anumite interese personale, iar soluțiile sunt dispuse în mod arbitrar,

neavând la bază elemente de probațiune administrate legal, precum și crearea unei stări de neîncredere în justiție în ansamblul său, prin afectarea prestigiului justiției.

Cele două lucrări au fost conexe prin referatul din data de 06.03.2017.

Analizând nota Inspecției judiciare și văzând înscrisurile atașate, Plenul reține următoarea situație de fapt:

În data de 28 februarie 2017, în ediția online a publicației „Evenimentul zilei”, a fost dat publicității articolul cu titlul

cuprinzând afirmații precum:

În fapt, Domnul Andrei Bodean este procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Constanța, începând cu data de 07.01.2013.

La data de 07.11.2013 i-a fost repartizat, spre soluționare, dosarul nr. _____ care îl privea pe _____

Ulterior, la acest dosar a fost reunită cauza cu _____

nr. _____ ce privea potențiale fapte de corupție săvârșite de către _____,

Procurorul de caz a dispus reținerea _____ pentru 24 de ore, începând cu data de 10.06.2014, iar din 11.06.2014 Curtea de Apel Constanța a decis că se impune luarea măsurii preventive a arestului la domiciliu.

În ceea ce privește presupusa stare de incompatibilitate în care s-ar fi aflat procurorul Andrei Bodean, s-a constatat că, atât cererea de recuzare a procurorului instrumentator, cât și solicitarea de preluare a dosarului la Structura Centrală, formulate de către _____ a invocat anterioare relații sociale apropiate cu procurorul de caz, au fost respinse, reținându-se că nu a făcut în nici un fel dovada lipsei de imparțialitate și bună credință a organelor de urmărire penală.

Astfel, în ordonanța nr. _____ procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Constanța a reținut, cu privire la cererea de recuzare a procurorului, că „_____

De altfel, apare ca improbabilă existența unei stări de dușmănie între petent și procurorul de caz care s-ar fi declanșat la începutul anului 2013 și care să se manifeste prin lipsa de imparțialitate a procurorului în cauza înregistrată în evidențele Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Constanța, la data de 07.11.2013.”

Cu privire la modalitatea de instrumentare și soluționare de către procurorul Andrei Bodean, a cauzei având ca obiect infracțiuni de corupție comise de către _____,

se reține că, prin ordonanța nr. _____ Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică a dispus clasarea cauzei privind plângerea formulată de _____ împotriva procurorului Bodean Andrei, pentru _____

_____ întrucât faptele nu exista. Raportele reclamate au constatat în aceea că procurorul Bodean Andrei, având spre instrumentare _____

dosarul în care a fost cercetat, prin modul de prezentare a faptelor în propunerea de arestare preventivă, ar fi relatat mai multe aspecte în mod fals. Astfel, acesta ar fi reținut în propunerea de arestare, faptul că

_____ în faza procesuală a apelului, care s-a judecat la Curtea de Apel Constanța, lucru care nu ar fi adevărat, procurorul făcând acest lucru pentru a induce în eroare judecătorul de drepturi și libertăți. Plângerea formulată de către _____ împotriva acestei soluții a fost respinsă de Înalta Curte de Casație și Justiție ca nefondată, prin minuta încheierii nr. _____ pronunțată în dosarul nr. _____

Atât _____ au sesizat Inspekția Judiciară, primul invocând un caz de incompatibilitate, respectiv relațiile preexistente dintre procuror și inculpat, precum și presupusa nelegalitate a administrării unor probe, iar al doilea petent a reclamat modul de instrumentare a cauzei, aceștia având în vedere dosarul conexat ulterior la dosarul _____

în ambele cazuri s-a dispus clasarea, prin rezoluțiile nr. _____ respectiv nr. _____

Prin rechizitoriul _____

au fost trimiși în judecată pentru

Prin sentința penală _____

_____ ambii inculpați au fost condamnați la pedepse cu închisoarea, cu executarea acestora. Prin decizia nr. _____

_____ fost admise, în parte, apelurile declarate de către inculpați, a fost menținută modalitatea de executare a pedepselor, reducându-se cuantumul acestora, iar _____

_____ a fost achitat pentru una dintre cele trei fapte de corupție.

În conformitate cu prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii, republicată „Judecătorul sau procurorul care consideră că independența, imparțialitatea sau reputația profesională îi este afectată în orice mod se poate adresa Consiliului Superior al Magistraturii, care, după caz, poate

dispune verificarea aspectelor semnalate, publicarea rezultatelor acestora, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii”.

Potrivit art.75 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a apăra judecătoria și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea. Judecătorii sau procurorii care consideră că independența și imparțialitatea le sunt afectate în orice mod prin acte de imixtiune în activitatea profesională se pot adresa Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a dispune măsurile necesare, conform legii.

Referitor la posibilitatea afectării independenței, se impune definirea noțiunilor de independență și imparțialitate a judecătorilor, urmând a se stabili dacă aspectele invocate ca fiind acte de imixtiune aduc atingere independenței și imparțialității judecătorului care a formulat cererea.

Conform dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, judecătoria sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.

Prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție sau influență externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă, ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorului este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Această independență nu este însă o prerogativă sau un privilegiu în interesul propriu al judecătorului, ci în interesul statului de drept și a celor pentru care se înfăptuiește justiția, ca serviciu public.

Independența judecătorului este esențială pentru garantarea egalității părților în fața instanțelor și asigurarea unui tratament nediscriminatoriu al acestora.

Reputația profesională este o consecință a integrității profesionale și morale de care trebuie să dea dovadă fiecare judecător, aceasta aflându-se în strânsă legătură cu

independența, imparțialitatea și integritatea pe care trebuie să le manifeste fiecare judecător în exercitarea profesiei.

Dreptul la reputație figurează printre drepturile garantate de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Reputația profesională reprezintă, totodată, percepția creată în conștiința colectivă asupra modului în care sunt exercitate responsabilitățile profesionale. Privită din această perspectivă, reputația magistratului presupune obligația de a avea o conduită generală exemplară, care reprezintă și o condiție pentru a accede în profesie, căreia îi corespunde dreptul de a se bucura de reputație în fața societății, a justițiabililor, precum și a corpului profesional și, de cealaltă parte, obligația Statului de a garanta menținerea reputației magistratului, atunci când se constată că anumite fapte sunt de natură să îi afecteze prestigiul și, în consecință, autoritatea de care trebuie să se bucure în exercitarea profesiei.

Deopotrivă, reputația profesională conferă magistratului credibilitate și siguranță în exercitarea profesiei, autoritate în examinarea opiniilor, cu precădere a celor profesionale și totodată, reprezintă părerea pe care magistratul o creează în conștiința colectivă despre modul în care își exercită profesia.

În egală măsură, afirmațiile denigratoare referitoare la modul în care un procuror a instrumentat o cauză, în condițiile în care aceasta este soluționată prin hotărâre definitivă, nu pot avea ca efect afectarea justiției în ansamblul său, cu atât mai mult cu cât ceea ce se pune la îndoială este imparțialitatea procurorului în modul în care a gestionat ancheta penală.

Din această perspectivă, cererea formulată de Direcția Națională Anticorupție, având în vedere și legătura de conexitate cu cererea formulată de procurorul Bodean Andrei, poate fi examinată doar din punct de vedere al argumentelor invocate, fără a ignora faptul că dreptul de a formula cerere de apărare a reputației profesionale este un drept subiectiv, bazat pe percepția celui îndreptățit cu privire la modul în care reputația profesională i-a fost afectată.

Rezoluția 1003 (1993) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la etica jurnalistică, prin art. 1 stabilește că, suplimentar la drepturile și obligațiile juridice

stabilite de către normele juridice respective, presa mai are o responsabilitate etică față de cetățeni și societate, care trebuie accentuată la momentul actual, când informarea și comunicarea joacă un rol major în formarea atitudinii personale a cetățenilor și dezvoltarea societății și a vieții democratice.

De aceea, s-a arătat că principiul de bază al eticii jurnalismului este diferențierea dintre noutăți și opinii, astfel încât acestea să nu fie confundate (art. 3) și că difuzarea știrilor trebuie să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare (art. 4).

În același sens, Codul deontologic al ziaristului adoptat de Clubul Român de Presă, impune ziaristului obligația de a da publicității numai informațiile de a căror veridicitate este sigur, după ce în prealabil le-a verificat, atrăgând atenția că nu are dreptul să prezinte opiniile sale drept fapte și că știrea de presă trebuie să fie exactă, obiectivă și să nu conțină păreri personale.

În cazul de față, semnatarul articolelor de presă, îndepărtându-se de la rigorile deontologiei jurnalistice, i-a adus acuze procurorului Bodean Andrei, prin prezentarea unor pretinse fapte reprobabile ca fiind adevărate, informațiile fiind prezentate selectiv și trunchiat, într-o manieră tendențioasă, fără nici o referire la faptul că plângerile penale și cele disciplinare formulate împotriva procurorului au fost clasate, iar cererile de recuzare respinse.

Din cele expuse, rezultă că afirmațiile făcute în articolul _____ publicat pe pagina de internet www.evz.ro în data de 28.02.2017, sunt de natură să afecteze reputația profesională a domnului Andrei Bodean, procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, întrucât sunt nereale, făcute pro-cauza, în contextul în care există condamnarea definitivă a inculpaților _____ s-a pronunțat o soluție de neîncepere a urmăririi penale cu privire la presupusele fapte de corupție pentru care a fost cercetat domnul procuror, iar Inspekția Judiciară a clasat cele două cauze care au avut ca obiect plângerile inculpaților.

Analiza opiniilor exprimate, din perspectiva compatibilității cu libertatea de exprimare prin presă, nu poate fi disociată de particularitățile specifice acestei libertăți,

care constituie unul din fundamentele unei societăți democratice, una dintre condițiile primordiale ale progresului ei și ale dezvoltării oricărei persoane.

Art. 10 paragraful (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră libertatea de exprimare, arătând că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare și că acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Odată consacrată libertatea de exprimare în general, referindu-ne la mass-media și presă – dat fiind obiectul lucrării de față – revine obligația fiecărei legislații în parte de a statua asupra rolului pe care mass-media îl are în societatea respectivă, în concret, de a crea, pe de o parte, cadrul legal de exprimare, iar pe de altă parte, de a integra această activitate aspirațiilor socio-culturale și nu numai ale societății în ansamblul ei.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza „Bradford contra Danemarcei” a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora”. În cauza „Pager și Oberschlick contra Austriei” s-a statuat că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a subliniat rolul important al presei într-un stat de drept, aceasta având responsabilitatea privind comunicarea informațiilor și ideilor cu privire la problemele politice, precum și a altor teme de interes general, dar și obligația de a nu depăși anumite limite fixate în special pentru protecția reputației altuia (hotărârea Castells contra Spaniei din 23 aprilie 1992).

Este adevărat că printre temele de interes general se include și funcționarea sistemului de justiție, aceasta fiind o instituție care este esențială într-o societate democratică, iar presa este unul din mijloacele prin care opinia publică pot verifica dacă magistrații își exercită responsabilitățile lor înalte în conformitate cu scopul de bază al misiunii care le-a fost încredințată, însă este necesară protejarea magistraților împotriva

unor atacuri care sunt neîntemeiate, având în vedere și faptul că aceștia au obligația de rezervă.

Analizând afirmațiile din cadrul publicației menționate, se constată că unele din ele sunt de o gravitate extremă, întrucât se induce ideea că nu s-au respectat procedurile judiciare de către un procuror ce face parte dintr-un serviciu teritorial al Direcției Naționale Anticorupție, că instrumentarea cauzelor poate fi influențată de abordări personale, ceea ce presupune, implicit, că magistratul ar fi încălcat legea sau, cel puțin, și-ar fi încălcat obligațiile profesionale.

Legiuitorul a statuat, potrivit textelor sus evocate, posibilitatea apărării în mod individual a fiecărui magistrat care, din cauza unor afirmații defăimătoare și nereale ce ajung la publicul larg prin intermediul canalelor de comunicare publică, își percepe ca fiindu-i afectată reputația profesională. Articolul prezentat privește fapte determinate, presupus a fi săvârșite de către procurorul Andrei Bodean în activitatea pe care o desfășoară, și aduc atingere reputației profesionale a acestuia.

Față de argumentele expuse, Plenul, constatând că există elemente pe baza cărora să se poată conchide în sensul că a fost adusă atingere reputației profesionale a magistratului, va admite cererea formulată.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 35 lit. f) cu referire la art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Admite cererea de apărare a reputației profesionale formulate de domnul ANDREI BODEAN, procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Constanța, în raport de afirmațiile făcute în articolul

publicat pe pagina de internet
www.evz.ro în data de 28.02.2017 și preluat ulterior de alte pagini de internet.

Art.2 – Dispune emiterea unui comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.3 – Prezenta hotărâre se comunică Inspecției judiciare și Biroului de informare publică și relații cu mass-media.

Data în București, la data de 25 aprilie 2017

Președinte,

Judecător Mariana GHENA

Întocmit: Mihaela Ancuța

Data: 4 mai 2017

Verificat compartiment de specialitate:

Avizat Șef serviciu sinteză

Avizat Secretar general